

UVODNA RIJEČ

Čitateljima *Vjesnika bibliotekara Hrvatske* (VBH) donosimo treći broj u ovoj godini kao rezultat nastojanja Uredništva da se ustali njegovo izlaženje na tri broja u godini. Razlozi za takvu odluku mnogostruki su. Kao prvo, stručna i znanstvena scena u području knjižničarstva i informatologije u Hrvatskoj svakim je danom sve življa uz pojavljivanje niza novih, mahom mlađih autora koji obrađuju zanimljive teme, stručne i istraživačke. Unatoč postojanju vrijednih regionalno orijentiranih časopisa i redovitosti njihova izlaženja te ponovnog pokretanja *Libellariuma*, sve veći broj autora pohranjuje svoje radove u sustav VBH-a. Ne manje važno jest i pitanje indeksiranosti i odjeka VBH-a koji je vrlo dobro pozicioniran s pripadnošću trećem kvartilu, što je zasigurno drugi važan razlog rastuće zainteresiranosti za VBH. Treći razlog, usudila bih se ustvrditi, jest stalno podizanje razine recenzijskog postupka tijekom kojega se autori obavještavaju o tome što trebaju dotjerati u svojim rukopisima da bi se postigla čim bolja kvaliteta. Osobito je to važno za mlade stručnjake i znanstvenike s kojima se ne radi uvijek u onoj mjeri u kojoj bi to trebalo činiti kako bi ih se uputilo u pisanje članaka za časopis, poglavito kad se radi o prerađbama ili doradama ocjenskih radova.

Na tom tragu Uredništvo je iznimno zahvalno svim recenzentima koji pažljivo iščitavaju dodijeljene im rukopise, ukazuju na manjkavosti, predlažu bolja rješenja i dopune dijelova koji nedostaju (naprimjer, da bi se rad mogao kategorizirati kao izvorni znanstveni rad nužno je slijediti strukturu znanstvenog članka; ili, kada se radi o preglednim radovima, valja u obzir uzeti ne samo domaću nego i relevantnu inozemnu literaturu). U nekoliko situacija radovi su kategorizirani kao prethodna priopćenja jer im je, prema mišljenju recenzenata i urednika, nedostajao veći uzorak, ili njihovi autori nisu proveli usporedne analize dobivenih rezultata sa sličnim istraživanjima, ili su pak najavljivali nastavak istraživanja u pravcu produbljenih studija.

S druge strane raste broj odbijenih radova prije samog pokretanja recenzijskog postupka (uredničke odluke) ili na temelju mišljenja recenzenata. I u takvim situacijama nastoji se autorima objasniti gdje su griješili i sugerirati kako da poboljšaju svoje rukopise da bi prerađeni rukopisi bili prihvatljivi kojem drugom stručnom časopisu. Zamjetno je također da jedan broj autora ne prati nove *Smjernice za autore* (uz ispriku Uredništva što se kasnilo s njihovom objavom, pa je to moglo izazvati dvojbe), osobito kada se radi o obveznim dijelovima rukopisa koji se pohranjuje, manjkavim (i neprovjerenim) bibliografskim podacima, grafičkom oblikovanju koje preferira boje, a tisak časopisa jednobojan je, nedovoljnoj rezoluciji pri izradi slika (grafikona) i sličnom. Problem Uredništvu predstavljaju i

nepotpuni metapodaci (iz rubrike Metapodaci), pa se zbog toga gubi vrijeme na traženje ustanove zaposlenja, adrese elektroničke pošte i slično.

Kako je namjera Uredništva krenuti u ažuriranje sustava za prihvata i upravljanje rukopisima (*Open Journal System – OJS*) s ciljem otklanjanja uočenih problema u komuniciranju s autorima i recenzentima, vjerujemo da će u 2023. godini situacija biti povoljnija. Na tom tragu velika bi pomoć bila ažuriranje osobnih profila potencijalnih autora i recenzenata, poglavito u odnosu na teme/područja njihovih stručnih interesa.

Valja istaknuti da je za 2022. godinu *Vjesnik bibliotekara Hrvatske* uspio dobiti od Ministarstva kulture i medija samo 10 000 kuna (značajno smanjenje u odnosu na 20 000 kuna dodjeljivanih prethodnih godina), što je vodstvo Hrvatskog knjižničarskog društva dovelo u vrlo nezavidnu situaciju, tim više što pretplate svake godine opadaju, pa su prihodi od prodaje, kojima se financiraju novi brojevi VBH-a, sve manji. Povoljna je okolnost ta da je Ministarstvo znanosti i obrazovanja prepoznalo nastojanja Uredništva da se iz stručno-znanstvenog časopisa podigne na razinu znanstveno-stručnog časopisa koji teži prema drugom kvartilu, čime bi još više bio privlačan i autorima izvan Hrvatske.

Takva nastojanja vidljiva su u sva tri broja iz 2022. godine, u kojima pretežu znanstveni radovi, s 20-ak do 30-ak posto stručnih radova. Tako u ovome broju (3/2022) donosimo pet izvornih znanstvenih radova, tri pregledna znanstvena rada, tri prethodna znanstvena priopćenja i tri stručna rada. Uz to, nastavljamo s objavom većeg broja prikaza knjiga koje mogu biti zanimljive čitateljima *Vjesnika bibliotekara Hrvatske*, uz napomenu da je na tom planu izrazit angažman stručnjaka iz Knjižnica grada Zagreba te da je potrebno poticati i ostale na pisanje kritičkih prikaza vrijednih knjiga.

U odnosu na tematiku, u ovom se broju autori i nadalje sustavno bave istraživanjima informacijskih potreba korisnika s različitih motrišta, percepcijama i stavovima studenata informacijskih znanosti u Hrvatskoj prema digitalnom obrazovanju u vrijeme pandemije bolesti COVID-19, korištenjem portala *e-lectira* među mladima srednjoškolske dobi te načinima vrednovanja slikovnog sadržaja u povijesnim novinama. Nadalje se pregledno predstavljaju teme vezane uz otvorene obrazovne sadržaje, ulogu visokoškolskih knjižnica u odnosu na istraživačke podatke te usluge knjižnica za populaciju migranata. Ni u ovom broju nisu izostale bibliometrijske i citatne analize, a otvorena je nadalje aktualna tema nabave nevjerodostojne stručne građe u narodnim knjižnicama koja naprosto upućuje na potrebu nastavka istraživanja u većem broju knjižnica. Autorsko-pravni status digitalne građe s motrišta izjava o pravima i njihovoj primjeni (u ovom slučaju u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici, ali s potencijalom da se istraživanje proširi i na druge knjižnice koje primjenjuju *Izjave o pravima*), poticanje čitanja posebnim programima za djecu i upravljanje projektima u knjižnicama, teme su koje zaočuju ovaj broj.

Ostaje na koncu da potičemo autore na pisanje i prijavu radova za brojeve u 2023. godini u kojoj najavljujemo i gošću urednicu Anu Barbarić s temom vezanom uz novi *Pravilnik za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima* (broj 2/2023).

Tatjana Aparac-Jelušić
glavna urednica